

Aika 8.5.2024 klo 9–10.30

Paikka TEAMS-kokous

Osallistujat Matleena Mikkonen, pj., KYMP hallinto- ja tukipalvelut, kehittämis- ja digitalisaatiopalvelut
Elli Alho, KUVA, hallinto- ja tukipalvelut, tilapalvelut
Gitta Harti, KASKO, Oppimistilojen suunnittelupalvelut OPTI
Valtteri Karttunen, KYMP, MAKKA liikenne- ja katusuunnittelu
Päivi Kurikka, kaupunginkanslia, osallisuusyksikkö
Henna Niemi, kaupunginkanslia, digitaaliset palvelut
Hanna-Leena Rissanen, KYMP, PALU, rakennusvalvontapalvelut
Kati Seppälä, kaupunginkanslia, digitaaliset palvelut
Jani Toivonen, Pääkaupunkiseudun kaupunkiliikenne, Omaisuudenhallinta – Radat
Katarina Wilenius, SOTEPE, tilapalvelut, hankkeet ja kehittäminen
Pirjo Tujula, sihteeri, KYMP, hallinto- ja tukipalvelut, kehittämis- ja digitalisaatiopalvelut

Vieraileva asiantuntija: yliarkkitehti Niina Kilpelä, ympäristöministeriö, etäyhteydellä kohta 4.

1. Puheenjohtaja avasi kokouksen klo 9. Puheenjohtajana toimi yksikön päällikkö Matleena Mikkonen KYMP hallinto- ja tukipalvelut, kehittämis- ja digitalisaatiopalveluista.
2. Esityslista hyväksyttiin muutoksitta.
3. Edellisen kokouksen muistio hyväksyttiin muutoksitta.
4. Ympäristöministeriön ajankohtaiset esteettömyysasiat (klo 9–9.50)
yliarkkitehti Niina Kilpelä esitteli asian (esitys liitteenä).

Maankäyttö- ja rakentamislaki jaetaan neljäksi uudeksi laiksi: rakentamislaki, alueiden käyttölaki (maankäyttö ja kaavoitus), yhdyskuntakehittämislaki (kaavojen toteuttaminen ja maapolitiikka) sekä kunnossapitolaki.

Uudessa rakentamislaisissa esteettömyyden velvoitteet säilyvät hyvinkin entisenlaisina, mutta uuden lain myötä meillä on edessä myös esteettömyysasetuksen tekninen päivitys. Esteettömyysasetuksen toimivuuden arvioinnista on juuri valmistunut raportti

[Esteettömyysasetuksen toimivuusarviointi - Valto \(valtioneuvosto.fi\)](https://valtioneuvosto.fi/esteettomyysasetuksen-toimivuusarviointi)

Esteettömyysasetuksen toimivuusarvioinnin tavoitteena oli

- tuottaa tietoa asetuksen toimivuudesta ja sen soveltamisen haasteista sekä tunnistaa mahdollisia muutostarpeita yhdenvertaisuuden toteutumiseksi rakennetussa ympäristössä.
- Rakennusvalvonnat ja suunnittelijat arvioivat esteettömyysasetuksen toimivan kokonaisuutena melko hyvin.
- Soveltamisen haasteet liittyvät tyypillisimmin soveltamisalaan, rakennukseen johtavaan kulkuväylään ja sisäänkäyntiin, oviin ja kynnyksiin sekä wc-tiloihin.

- Miten ja missä tilanteissa asetusta tulisi soveltaa, tai milloin ja millä edellytyksillä vaatimuksista voi poiketa.
- Esteettömyysasetuksessa painottuu liikkumisympäristön esteettömyys, ja aistiympäristön esteettömyys jää liian vähälle huomiolle. Selvityksen perusteella asetuksessa tulisi täsmentää ja laajentaa aistiesteettömyyttä koskevia vaatimuksia.

Kaikille sopiva suunnittelu rakennetussa ympäristössä

- Kaikille sopiva suunnittelu tarkoittaa hyvää suunnittelua ja suunnitteluratkaisuja, jotka huomioivat ihmisten erilaiset tarpeet, toiveet ja toimintakyvyn.
- Raportti kuvaa käytännönläheisesti kaikille sopivan suunnittelun periaatetta rakennetun ympäristön suunnittelussa ja toteutuksessa. Raportti tarkastelee kaikille sopivaa suunnittelua asuinympäristöissä ja asunnoissa sekä yleisön käyttöön tarkoitetuissa tiloissa ja ympäristöissä.
- Raportti esittelee konkreettisia toimintatapoja, ratkaisuja ja esimerkkikohteita.
- [Kaikille sopiva suunnittelu rakennetussa ympäristössä \(valtioneuvosto.fi\)](#)

Esteettömyysasetuksen tietokomponentit

- Tavoitteena toteuttaa looginen tietomalli esteettömyysasetuksen tietokomponenteista (esittää asetuksen sisältö koneluettavassa muodossa). Luodaan edellytyksiä liittämään esteettömyys osaksi eri tietojärjestelmähankkeita ja loogisia tietomalleja.
- Kommentoitavat tietokomponentit löytyvät kokonaisuudessaan myös osoitteesta: <https://tietomallit.suomi.fi/model/estas/>
- Tietokomponentteihin liittyvien käsitteiden määritelmät kytkeytyvät aiemmin julkaistuun esteettömyysosanaston, rakennetun ympäristön pääsanastoon ja fyysisen rakennuskohteen sanastoon.
- Otakantaapalautekysely: <https://www.otakantaa.fi/fi/hankkeet/1028/>

Esteettömyysosanasto

- Osana rakennetun ympäristön tietojärjestelmähanketta on laadittu esteettömyyteen rakennetun ympäristön lainsäädännön näkökulmasta keskittyvä Esteettömyysosanasto.
- Terminologinen sanasto edistää käsitteiden yhteentoimivuutta.
- Sanasto täydentää Rakennetun ympäristön pääsanastoa.
- [Esteettömyysosanasto | Yhteentoimivuusalusta \(suomi.fi\)](#)

5. Esteettömyyden perusteet – verkkokurssin pilotointi, saatu palaute ja jatkotoimenpiteet

Esteettömyyden perusteet – verkkokurssia testasi n. 30 henkilöä kaikilta toimialoilta sekä vammais- ja vanhusneuvostoista. Saatu palaute oli erittäin positiivista, erityisesti videoita pidettiin hyvin havainnollisina.

Kurssin käytettävyyden parantamisesta saatiin hyviä kommentteja.

Saadut palautteet otetaan huomioon ja konsultti viimeistelee kurssimateriaalin. Tavoitteena on julkaista kurssi Oppiva-alustalla toukokuun loppuun mennessä.

6. Esteettömyyslinjausten toteutuminen: tilannekatsaus ajankohtaisista toimenpiteistä

- merkittävät kohteet eri toimialoilla
 - HSL ja Kaupunkiliikenne metroasemat
 - KASKO erityiskoulu
 - KUVA Jätkäsaaren uimahalli
 - SOTEPE hyvinvointi- ja terveystakeskukset
- ääniopastuksen periaatteet liikennevalo-ohjatuissa risteyksissä Helsingissä valmistuvat juhannukseen mennessä.
- tekniset isännöitsijät (KYMP) tarkistavat induktiosilmukoiden toimivuuden kolmen vuoden välein
- hygieniatilat: pysyvä tila käyttäjätestauksille
- asumisneuvonnan sivusto: sisältö, vastuutaho, sijainti hel.fi-sivustolla: projekti on viivästynyt ja siirtyy syksyyn
- Esteettömyyden erikoistason leikkipuistojen nykytilan kartoitus tehdään konsulttityönä kesällä 2024. KASKO on mukana projektissa.
- Palvelukartan esteettömyyssovellukseen on valmistunut ulkoilureittien esteettömyyskysymykset
- Raportointi kaupunginhallitukselle esteettömyyslinjausten toteutumisesta siirtyy vuodelle 2025

7. Muut asiat

- Kaisantunnelin avajaiset 4.5.2024: opastuksen esteettömyyteen kiinnitetty erityistä huomiota
- 10.6.2024 Eurocities Barrier Free Cities – kokous Helsingissä
- vuonna 2023 toteutettu palvelukartan mainoskampanjan runoteemainen teksti voitti Vuoden huiput – kilpailussa Kultahuippu-palkinnon.
- palvelukartan esteettömyyssovellukseen on valmistunut ulkoilureittejä koskeva kysymyspatteristo
- kokouksen

8. Seuraava kokous x.x..2024 klo 9 – 11 Teams-kokouksena. Pj kutsuu kokouksen tarvittaessa koolle.